

Magurski
Park Narodowy

Buczynowa

Ścieżka przyrodnicza

Magdalena Kuś
Konrad Krasoń

Wydawca:
Gmina Sękowa, 38-307 Sękowa 252

ugsekowa@sekowa.pl

www.sekowa.pl

Tekst:
Magdalena Kuś, Konrad Krasoń

Schemat ścieżki:
Sławomir Basista

ISBN: 978-83-959263-0-3

Magurski
Park Narodowy

Buczynowa

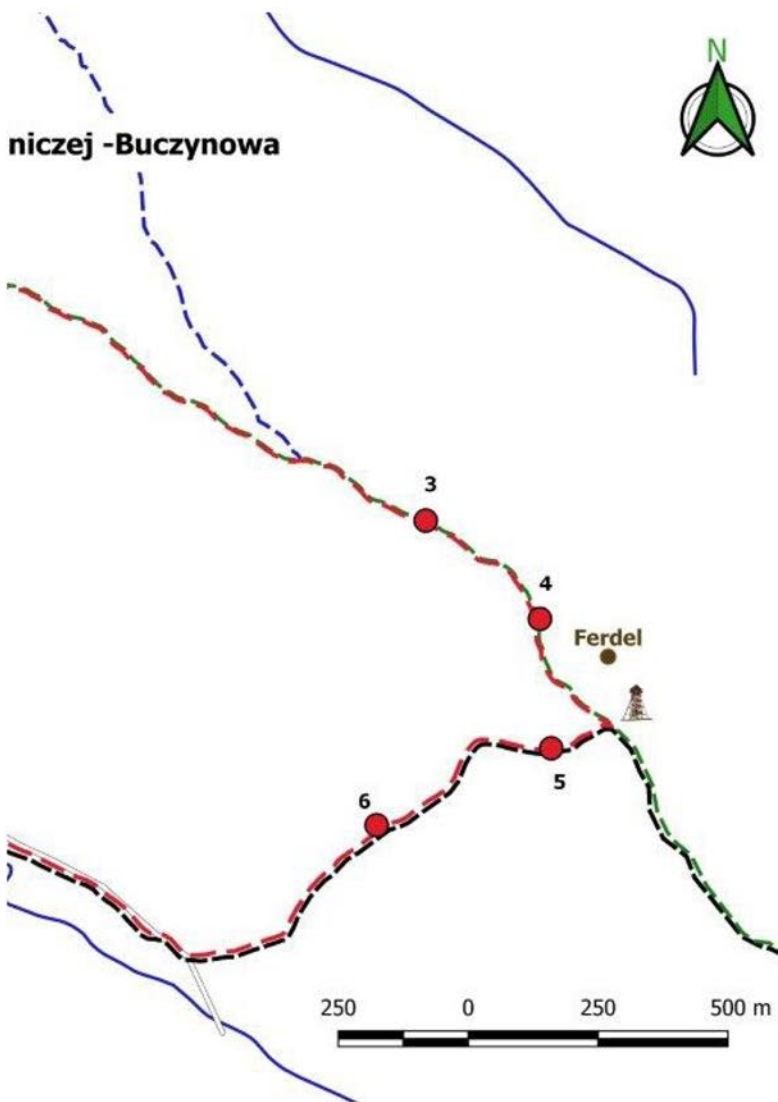
Ścieżka przyrodnicza

Magdalena Kuś
Konrad Krasoń

Schemat ścieżki przyrod

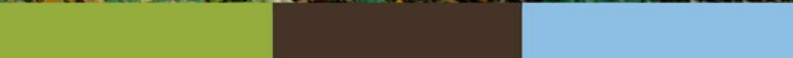

niczej -Buczynowa

fol. A. Nowak

Spis treści

Wstęp.....	9
Przystanek 1 Miedze.....	11
Przystanek 2 Dwa lasy.....	15
Przystanek 3 Nieposprzątane.....	19
Przystanek 4 Odnowienie.....	25
Przystanek 5 Osuwisko.....	35
Przystanek 6 Przebudowa.....	43

fot. A. Nowak

Wstęp

Witamy na ścieżce przyrodniczej „Buczynowa”, która poprowadzi Cię w północno – zachodnią część pasma Magury Wątkowskiej. Ścieżka ma formę pętli rozpoczynającej się i kończącej w miejscowości Wapienne – najmniejszym polskim uzdrowisku. Ukryte wśród gór Beskidu Niskiego ma jednak wiele uroku, a sąsiedztwo Magurskiego Parku Narodowego świadczy o jego walorach przyrodniczych.

Ścieżka wspina się początkowo po południowym stoku szczytu Ferdel i jego odnóg aż do osiągnięcia głównej grani. Po drodze dociera do granicy Magurskiego Parku Narodowego i wkracza na jego teren. Kulminacyjnym punktem ścieżki jest Ferdel ze znajdującą się tuż przy szczycie 25-metrową wieżą widokową. Została ona wybudowana w 2019 roku przez Gminę Sękowa. Ze względu na wysokość w Beskidzie Niskim występują tylko 2 piętra roślinności. Oznacza to, że nawet najwyższe jego szczyty porośnięte są lasem, zatem widok z wieży znajdującej się ponad koronami drzew znacząco zmienia perspektywę.

Jest to pierwsza w okolicy monotematyczna ścieżka przyrodnicza i znajduje się na niej 6 przystanków. Poświęcona została bukom, czyli drzewom tworzącym drzewostan w jej najwyższej części. Widok „srebrnych jeźdźców”, jak nazywał te drzewa poeta Jerzy Harasymowicz, rzeczywiście jest tutaj szczególnie piękny. Przekonaj się o tym samodzielnie wędrując „Buczynową”!

fot. A. i D. Nowak

Przystanek 1: Miedze

Wędrując ścieżką od Wapiennego możemy zauważyć, że las, przez który przechodzimy, jest zbudowany z wielu gatunków drzew. Sporo z nich jest jeszcze dosyć młodych i tworzy gęste zarośla. Będzie musiało minąć kilkadziesiąt lat, zanim któreś nich osiągnie taką wysokość, by wejść w górne piętro drzewostanu. Większość nie będzie jednak miała tyle szczęścia. Jednymi z większych drzewa są tutaj dęby. To dosyć zaskakujące, ponieważ lasy Beskidu Niskiego nie są typowym siedliskiem występowania tego gatunku. Górskie stoki wyniesione kilkaset metrów ponad powierzchnię morza nie są charakterystycznymi miejscami, w których naturalnie spotykamy dęby. Tymczasem właśnie tutaj, nad Wapiennem, jest ich całkiem sporo. Łatwo dostrzec je w lesie, ponieważ to jedne z najstarszych tutaj, a więc także najgrubszych drzew. Ich chropowata kora oraz rozłożysta korona zwracają na siebie uwagę odróżniając dęby od sąsiadujących z nimi drzew innych gatunków.

fot. A. Nowak

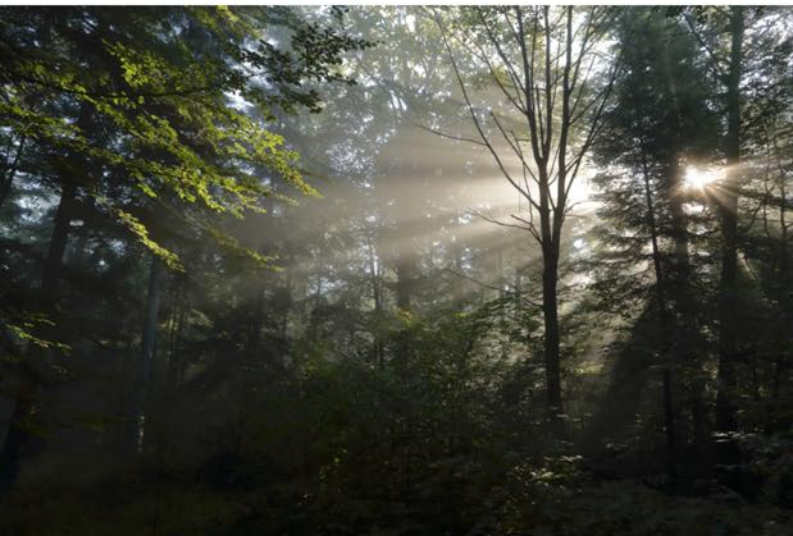
Dlaczego mówimy o dębach na ścieżce poświęconej bukom? Nie tylko bowiem obecność danych gatunków, ale również ich brak przekazuje ważne informacje. Sporo z tych, które mijasz, to gatunki nieleśne, czyli pojawiające się często na terenach otwartych lub przy granicy lasu. Jeśli przyglądnijemy się bliżej miejscom, na których rosną tutaj dęby to odkryjemy, że prawie wszystkie wyrastają na kamiennych kopczykach. Łączą się one w kamienne, niewysokie wały, które przecinają tutejsze stoki w wielu miejscach. To ślady rolniczej historii tego terenu.

Z archiwum Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Chcąc uprawiać ziemię w takich warunkach rolnicy musieli usunąć z ziemi większe kamienie, utrudniające jej uprawę. Ile ich było możemy się przekonać do dnia dzisiejszego oglądając utworzone z nich kopce i wały. Wykorzystywano je do rozgraniczenia pól. Zdarzało się, że właśnie blisko utworzonej w ten sposób granicy sadzono drzewa, które między innymi miały ułatwić jej lokalizację. Miejsce, w którym teraz stoimy, przed II wojną światową było polem uprawnym. To tutaj dzieci przynosiły pracującym przez cały dzień rodzicom i starszemu rodzeństwu posiłek, to plony tej ziemi miały zapewnić przetrwanie mieszkańcom Wapiennego aż do przyszłych zniw. Ukształtowanie terenu powodowało, że uprawiana musiała być ziemia

na stokach – niezbyt żyzna, kamienista, bardzo wymagająca. Jeśli jednak rodziła pokarm, to tej pracy nie skąpono. Być może pod którymś z tych dębów odpoczywali w trakcie żniw ludzie zmęczeni upalnym słońcem?

fot. A. Nowak

Różnorodność gatunków drzew obecnie mówi nam jeszcze jedno. W ostatnich kilkudziesięciu latach nie było tutaj lasu. Naturalnym zbiorowiskiem dla tego miejsca jest buczyna karpacka i gdyby przed wojną porastała to miejsce, to do dzisiejszego dnia prawdopodobnie właśnie taki las towarzyszyłby Twojej wędrówce. Zobaczysz go już niebawem, tymczasem przyglądaj się ziemi, na którą po wielu latach uprawy próbuje powrócić las. Zanim stanie się docelowym drzewostanem jeszcze długo będzie można odczytywać w nim ślady historii.

Z archiwum Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Przystanek 2: Dwa lasy

Na pierwszy rzut oka znajdujemy się w buczynie, gdy jednak przyglądnijemy się jej uważnie, to zauważymy, że las po obu stronach ścieżki różni się między sobą. Po jednej stronie tworzy mozaikę złożoną z różnych drzew, w tym gatunków pionierskich, takich jak brzozy i modrzewie. Są to drzewa charakteryzujące się dużym tempem wzrostu w młodym wieku, światłożadne, wytrzymałe na niesprzyjające warunki pogodowe, a do tego łatwo się rozsiewające. To, co łączy je jeszcze ze sobą, to małe i lekkie nasiona, które łatwo mogą być roznoszone przez wiatr na spore odległości. Wszystkie te cechy ułatwiają brzozom i modrzewiom zasiedlanie terenów, na których zaprzestano gospodarowania lub zmieniono gospodarkę rolną na leśną.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

W lesie, w którym się znaleźliśmy, zaobserwować możemy także buki, czyli główny gatunek lasotwórczy buczyny karpackiej. Wkraczają one w późniejszym okresie rozwoju drzewostanu, dlatego reprezentują niższe klasy wieku niż pozostałe gatunki. Buki dobrze znoszą w młodości ocienienie, dlatego mogą rozwijać się pod okapem innych drzew. Nie będą jednak jako pierwsze pojawiały się na otwartych terenach. Opisany pokrótce wielogatunkowy drzewostan w przyszłości zostanie zastąpiony przez zwartą buczynę. Z kolei dzięki mniejszemu zwarceniu koron obecnego drzewostanu, do dna lasu dociera więcej światła, co wpływa na wielogatunkową i wielowarstwową strukturę runa. Rosną tutaj także jawory, trześnie i jodły, a w runie możemy spotkać np. jeżynę, której w litej buczynie nie zaobserwujemy. Drzewostan po przeciwnej stronie ścieżki, niemalże wyłącznie tworzony przez buki, w takiej formie funkcjonuje nieprzerwanie od wielu już lat. Runo leśne jest w nim słabo rozwinięte, co wynika przede wszystkim ze znacznie mniejszej dostępności światła. Jedynie miejsca, w których występują wykroty lub złamane drzewa umożliwiają dostanie się w dno lasu większej ilości promieni świetlnych, tym samym pozwalając na wzrost młodych drzew i rozwój runa.

fot. A. Nowak

W rejonach górskich czynnikami, które mają największy wpływ na kształtowanie się zbiorowisk leśnych, są wysokość nad poziomem morza oraz ekspozycja. Drzewa rosnące niżej, jak i te na południowych stokach, mają korzystniejszą do wzrostu temperaturę, a tym samym dłuższy okres wegetacyjny. Nie bez znaczenia jest również nachylenie stoku, bowiem ma ono wpływ na szybkość spływu powierzchniowego wody. W efekcie następuje erozja, która polega na niegłębokim rozmywaniu górnej warstwy gleby przez strugi wody, tworzące się po intensywniejszych opadach atmosferycznych. Z czasem proces ten zmienia rzeźbę terenu i strukturę podłoża. Z kolei drzewa rosnące w miejscach o dużym nachyleniu mają gorsze warunki rozwojowe wynikające m.in. z mniejszej ilości składników odżywczych. W przypadku ścieżki przyrodniczej Ferdel możesz zaobserwować to zwłaszcza na północnym stoku, gdzie nachylenie terenu jest zdecydowanie większe.

Z archiwum Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Przystanek 3: Nieposprzątane

Lasy wchodzące w skład obszarów parków narodowych i rezerwatów przyrody charakteryzują się większym stopniem naturalności w porównaniu do lasów gospodarczych. Las pełniący funkcje ochronne sprawia wrażenie „nieposprzätanego” i być może takie odczucie towarzyszy Ci, kiedy przyglądasz się otoczeniu w tym miejscu. Jeżeli nie są to jednak śmieci pozostawione przez człowieka, to wszystko jest w porządku. Znajdujesz się bowiem na granicy parku narodowego, czyli obszaru będącego najwyższą formą ochrony przyrody z naszym krajem. Wszystkie 23 polskie parki narodowe zajmują jedynie ok. 1% powierzchni Polski, a Magurski Park Narodowy jest jednym z najbardziej zalesionych, w związku z czym to m.in. lasy podlegają tutaj szczególnej ochronie.

Z archiwum MPN

fot. A. i D. Nowak

Zbiorowiska występujące w lasach ochronnych kształtuje dynamiczna równowaga czynników biotycznych i abiotycznych, czyli organizmów żywych i nieożywionych elementów danego środowiska. Jedną z cech charakteryzującą drzewostany naturalne jest zróżnicowana struktura lasu. Drzewa w takim lesie są w różnym wieku, a ich rozmieszczenie jest losowe. W lesie naturalnym obecność gatunków warunkowana jest przez dobór naturalny, a dominują gatunki zwyczajnie, które najlepiej przystosowały się do danego środowiska.

Do najważniejszych komponentów występujących w lesie o charakterze naturalnym należą chore, martwe i zamierające drzewa, natomiast zauważalnie mniej jest ich w lasach gospodarczych. Ponadto użytkowanie gospodarcze lasu wpływa na pozyskanie wielkogabarytowych drzew co często wyklucza możliwość pojawienia się martwych i obumierających drzew o dużych rozmiarach, które są szczególnie cenne dla wielu organizmów. Stanowią one integralną część lasu i są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania ekosystemu leśnego. Martwe i zamierające drzewa wpływają na zwiększenie różnorodności biologicznej. Nie chodzi tylko o ogólną liczbę gatunków, ale też o ich zmienność genetyczną oraz obecność makro i mikrosiedlisk, które są domem dla szeregu organizmów wyspecjalizowanych. Gdy drzewo zamiera, zaczyna się jego tzw. „drugie życie”. Drewno zostaje zasiedlone przez różne gatunki grzybów, porostów, mszaków oraz roślin naczyniowych. Często zdarza się, że na martwej kłodzie wykiełkuje młoda siewka buka lub jodły, a rozkładające się drewno zapewni jej substancje odżywcze i wodę.

Organizmami charakterystycznymi dla siedlisk leśnych z dużym udziałem martwego drewna, będącymi zarazem jedną z najbardziej zagrożonych grup bezkręgowców, są tzw. owady saproksyliczne. Bezkręgowce te, przynajmniej w jednym z okresów swojego życia, wykorzystują martwe lub zamierające drewno (jako pożywienie lub środowisko życia). Owady te najliczniej reprezentowane są przez chrząszcze, spośród których na terenie MPN spotkać możemy m.in. nadobnicę alpejską, zagłębka bruzdkowanego i zgniotka cynobrowego. Wszystkie te gatunki uznawane są za relikty lasów pierwotnych. Wbrew częstej opinii, zamierające i martwe drzewa to nie „wylęgarnia szkodników”, a bardzo ważny element ekosystemu leśnego, zwiększający jego naturalność oraz determinujący utrzymanie równowagi w przyrodzie, co zapewnia trwałość biocenozy.

fol. A. Nowak

fot. A. Nowak

foto: A. Nowak

Przystanek 4: Odnowienie

Znajdujemy się w lesie, w którym rosną prawie wyłącznie buki. Gładkie, szare pnie tworzą szczególny krajobraz wnętrza buczyny. Las sprawia wrażenie przestrzennego, patrząc przed siebie widzimy drzewa oddalone o sporą odległość. Wchodząc tu w upalny dzień odczujemy przyjemny chłód, las nie jest jednak mroczny. Może to być jednak tylko subiektywne wrażenie. Dla wielu roślin jest tu zdecydowanie zbyt ciemno, by mogły kwitnąć. Jedynym momentem, kiedy dociera do nich większa ilość promieni słonecznych, a warunki termiczne sprzyjają rozwojowi, jest wczesna wiosna. To właśnie ten okres wykorzystują na kwitnienie rośliny zielne występujące w buczynie. Po pojawieniu się liści na drzewach tworzą one warstwę działającą jak parasol. Wtedy większość roślin w runie przekwita wydając nasiona, by w tej formie przetrwać do kolejnej wiosny. Czasem pojawia się tam jednak coś jeszcze.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

Buk jest gatunkiem posiadającym dosyć ciężkie nasiona, tzw. bukwie. Osłonięte są one kolczastymi łupinami, z których wypadają po ich pęknięciu. Nie każdego roku jednak buki obradzają z taką samą intensywnością. Można zauważyć w tym procesie pewną regularność, a lata szczególnie obfitego owocowania nazywane są latami nasiennymi. Buki nie są jedynymi drzewami stosującymi taką strategię. Wiele gatunków posiada lata nasienne, a wśród buków czas dzielący je między sobą jest wyjątkowo długi. Literatura podaje, że wypadają one średnio co 7 lat, jednak okres ten ulega zmianom. To, co widzisz w tym miejscu, jest właśnie efektem roku nasiennego. Młode buki porastają gęsto dno lasu, wszystkie są w jednym wieku. Mówi się czasem o takim miejscu „szczotka bukowa”.

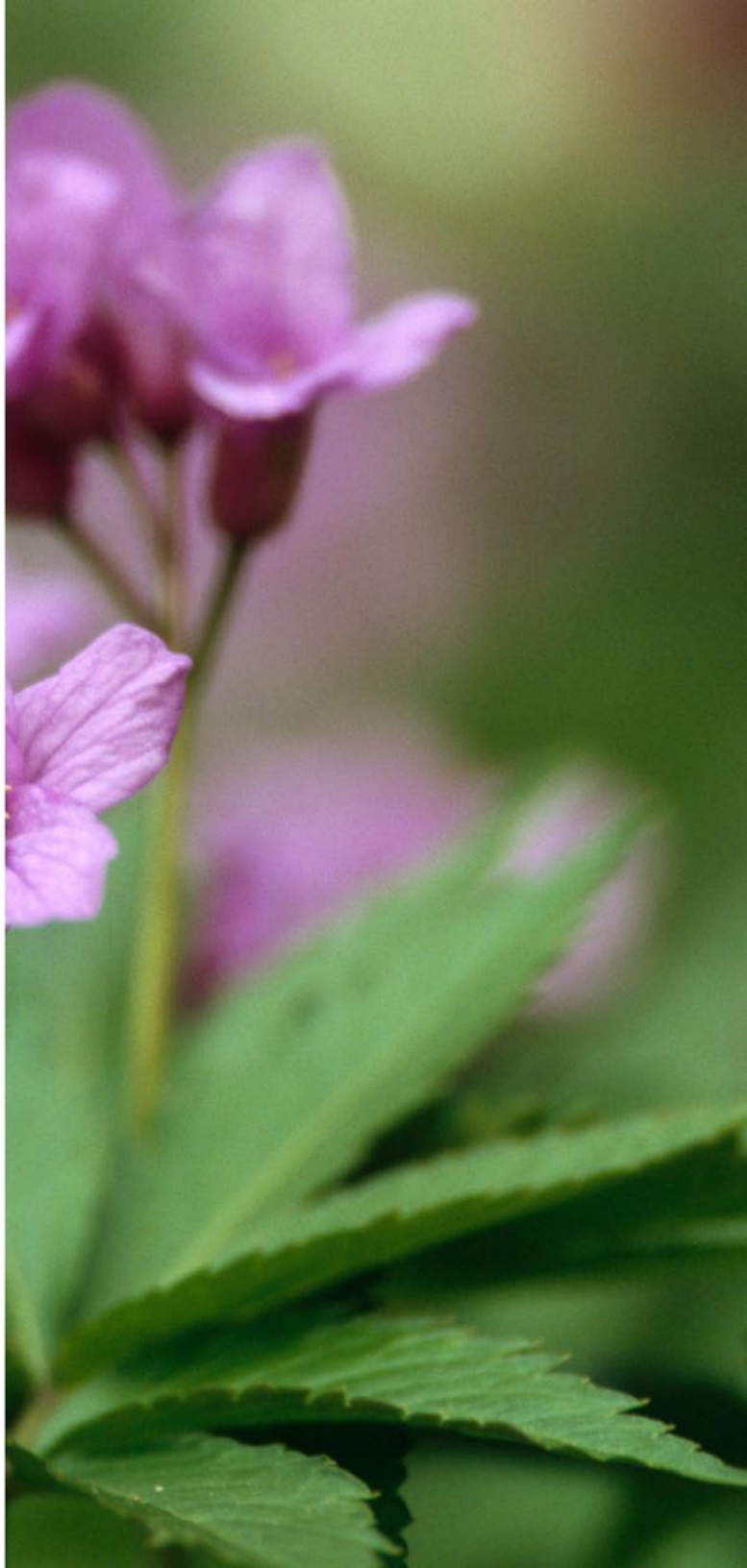
Lata nasienne wpływają na funkcjonowanie całego ekosystemu leśnego. Ponieważ bukiew jest przysmakiem wielu leśnych zwierząt, w tym gryzoni, obfitość pokarmu w danym roku powoduje, że zaczynają się one rozmnażać znacznie więcej niż w okresach, kiedy poddawane są presji ograniczonej ilości pokarmu. Po roku nasiennym następuje znaczny wzrost ilości gryzoni w lesie, jednak wtedy ilość nasion bukowych znów jest niewielka. Powoduje to załamanie populacji gryzoni i niejednokrotnie spadek jej prawie do zera. W międzyczasie jednak na znaczny wzrost ich ilości w lesie reagują drapieżniki, które żywią się gryzoniąmi. Ich liczebność również rośnie, jednak przy załamaniu populacji gryzoni po roku nasiennym również ich ilość spada. Przyglądając się temu miejscu wyobraź sobie jakie zmiany zaszły w lesie, w którym jesteś, w trakcie życia tych młodych buków. To nasiona wysiane w roku nasiennym stały się katalizatorem tych zmian.

fot. A. Nowak

fot. D. Nowak

fot. A. i D. Nowak

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

Przystanek 5: Osuwisko

Bywa, że początek rzek, potoków i strumieni kojarzy się nam ze źródłem, z którego wytryska woda. Tymczasem bardzo często jest to zupełnie niepozorne miejsce, w którym nie jest możliwe dokładne wskazanie punktu, z którego wypływa ciek wodny. Wygląda to czasem tak jak tutaj. Rozejrzyj się dookoła. Patrząc w górę stoku zauważysz, że został on oberwany i masy ziemi przesunęły się w dół. Na stoku pozostała wyrwa, którą porasta leśne runo. Nie jest to takie osuwisko, jakie można spotkać w wysokich górach o luźniejszym podłożu, jednak mechanizm działania jest podobny. Pod wpływem naturalnych czynników doszło w tym miejscu do osunięcia się fragmentu stoku, przez co utworzyło się charakterystyczne, rozległe zagłębienie terenu.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

Beskid Niski to obszar, w którym najliczniej w Polsce występują osuwiska. Wynika to m.in. z budowy geologicznej. Tutejsze góry – tak jak całe Beskidy – zbudowane są z fliszu karpackiego. Są to warstwy różnych skał osadowych ułożonych naprzemiennie. Wśród nich występują piaskowce i łupki, które różnią się od siebie nie tylko wielkością ziaren, ale także twardością oraz właściwościami. To właśnie łupki pod wpływem wody pęcznią i potrafią stworzyć śliską powierzchnię, po której mogą ześlizgnąć się warstwy piaskowca. W tym miejscu możesz zauważyć piaskowcowy skalny rumosz, który tworzą kamienie i większe bloki skalne.

Flisz powstawał przez wiele milionów lat i kształtował się na dnie morza, które znajdowało się w tym miejscu w minionych epokach. W wyniku ruchów górotwórczych został on wydźwignięty do góry, a następnie sfałdowany i poddany erozji. W miejscach odsłonięcia fliszu można dostrzec jego charakterystyczne warstwowe ułożenie. Często warstwy, które podczas tworzenia się na dnie morza układały się poziomo jedna na drugiej, obecnie ułożone są w innej orientacji (skośnej lub nawet pionowej). Jest to wynik ich sfałdowania i działających na nie sił. To właśnie niektóre z nachylonych warstw często stają się powierzchnią ześlizgiwania się tych leżących wyżej i powodują lokalne osunięcia gruntu.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

To, jaki rodzaj gleby wykształci się w danym miejscu, zależy w dużym stopniu od skały macierzystej, czyli tej, która znajduje się w jej podłożu. Rodzaj gleby z kolei wpływa na pokrywę roślinną, która ją porasta. Nie zawsze jest to wpływ wyłącznie poprzez obecność lub brak związków chemicznych zawartych w glebie. Właściwości fizyczne skał również są istotne, o czym możesz przekonać się właśnie w tym miejscu. Obszary licznego występowania osuwisk mogą się wydawać mało sprzyjające do życia. Są jednak zbiorowiska roślinne, które świetnie sobie w takich warunkach radzą. To m.in. jaworzyny, ale jak widzisz dookoła, również buczyny. Takie lokalne zaburzenia w postaci obsunięć powodują również powstawanie mikrosiedlisk, które tworzą szczególne warunki życia dla wielu gatunków roślin, zwierząt i grzybów. Mogą być to więc miejsca, które zwiększają naturalną różnorodność biologiczną danego terenu.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

fol. A. Nowak

Przystanek 6: Przebudowa

W tym miejscu las nagle się zmienia i wygląda zupełnie inaczej, niż przed chwilą. Wyraźnie odróżnia się od buczyny, która towarzyszyła Ci w najwyższych położonych fragmentach ścieżki. Tę powierzchnię porastają wysokie sosny. Tworzą dosyć jednolity drzewostan, a wysokość poszczególnych drzew jest do siebie zbliżona. Są w tym samym wieku. Sosna zwyczajna jest najliczniej występującym gatunkiem w naszym kraju, dominuje jednak na nizinach. Góry nie są typowym miejscem jej naturalnego występowania, pomimo tego są miejsca takie jak tutaj, gdzie porasta ona spore obszary. Prawie zawsze są to sztuczne nasadzenia, które oprócz konkretnych funkcji, jakie miały pełnić w danym ekosystemie, niosą również sporo informacji o miejscu, w którym rosną.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

Lasy sosnowe w Beskidzie Niskim spotkamy na gruntach porolnych. Oznacza to, że zostały posadzone tam, gdzie istniały dawniej pola uprawne. Jeśli sosny mają już kilkadziesiąt lat, to prawdopodobnie rosną na terenie dawnych łemkowskich wsi, które zostały wysiedlone po II wojnie światowej. Przyglądając się takim lasom sosnowym uważniej często można dostrzec charakterystyczne ukształtowanie terenu, który porastają. Nieistniejące już pola uprawne miały terasowy układ i oddzielone były od siebie miedzami. Chodząc po sosnowym lesie w Beskidzie Niskim widzimy to jako „stopnie schodów” pojawiające się co jakiś czas w dnie lasu.

Chcąc zalesić takie tereny, które jeszcze do niedawna były polami uprawnymi, wybierano gatunki szybko rosnące i światłożądne. Sosna nadawała się do tego idealnie. Jej szybki wzrost powodował, że nie trzeba było długo czekać, aż ocieni swoimi ugiętymi gałęziami ziemię. Wzrost na otwartej przestrzeni także jej służył, czego nie można powiedzieć o typowych gatunkach lasotwórczych tych terenów, takich jak buk czy jodła. To jednak właśnie one docelowo utworzą las w miejscu pierwotnie zalesionym sosną. Jak się to stanie? Nastąpi to w wyniku procesu przebudowy drzewostanu, czyli stopniowego przejścia od lasu sosnowego do buczyny.

fot. A. Nowak

fot. A. Nowak

Sosna miała tutaj do spełnienia rolę przygotowania warunków do wprowadzenia gatunków docelowych. Ocieniła glebę, jej korzenie przebiły warstwę płuźną, a gleba zaczęła przekształcać się w kierunku leśnym. Po kilkudziesięciu latach pod sosną zaczęto sadzić młode jodły i buki, które trafiły w warunki umożliwiające im prawidłowy wzrost i rozwój. Niebawem sosna będzie mogła zostać usunięta, a jej miejsce przejmą gatunki, które naturalnie tworzą tejsze lasy. Ten proces jest już zaawansowany na wielu obszarach Beskidu Niskiego. Buczyna powraca w ten sposób na dawno utracone tereny, proces ten jednak jest długotrwały i wykracza poza perspektywę czasu osób, które go zapoczątkowały. W tym miejscu możesz przyglądnąć się jednemu z jego stadiów, które za kilkanaście lat będzie wyglądało zupełnie inaczej. Jesteś świadkiem zmiany przedplonu w beskidzki las.

fol. A. Nowak

fol. A. Nowak

A wooden signpost stands in a forest of bare trees. The signpost has a decorative top made of several wooden planks. It features two red rectangular panels with white text and a small white eagle emblem in the top right corner of each panel. The background shows a dense forest of thin, leafless trees under a grey sky.

OBSZAR N
OSTOJA MAGU

REZERWAT
KORN

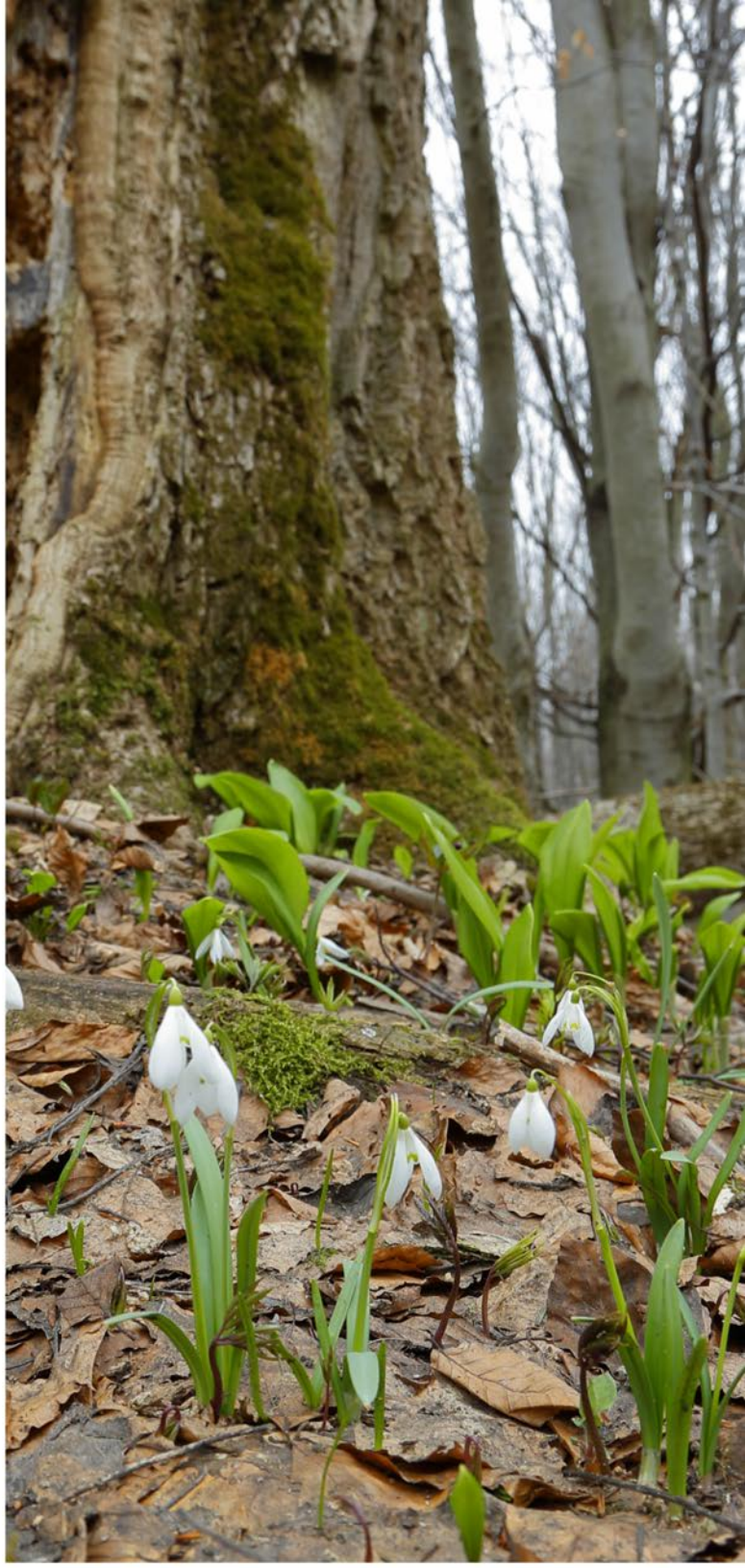
A wooden signpost with two red panels is set against a background of bare trees in a forest. The top panel features a small white eagle emblem in the upper left corner and the text "ATURA 2000" and "RSKA PLH180001" in white, bold, sans-serif capital letters. The bottom panel also features a small white eagle emblem in the upper left corner and the text "PRZYRODY" and "NUTY" in white, bold, sans-serif capital letters. The signpost is made of dark wood and has a decorative roof-like top with several wooden slats.

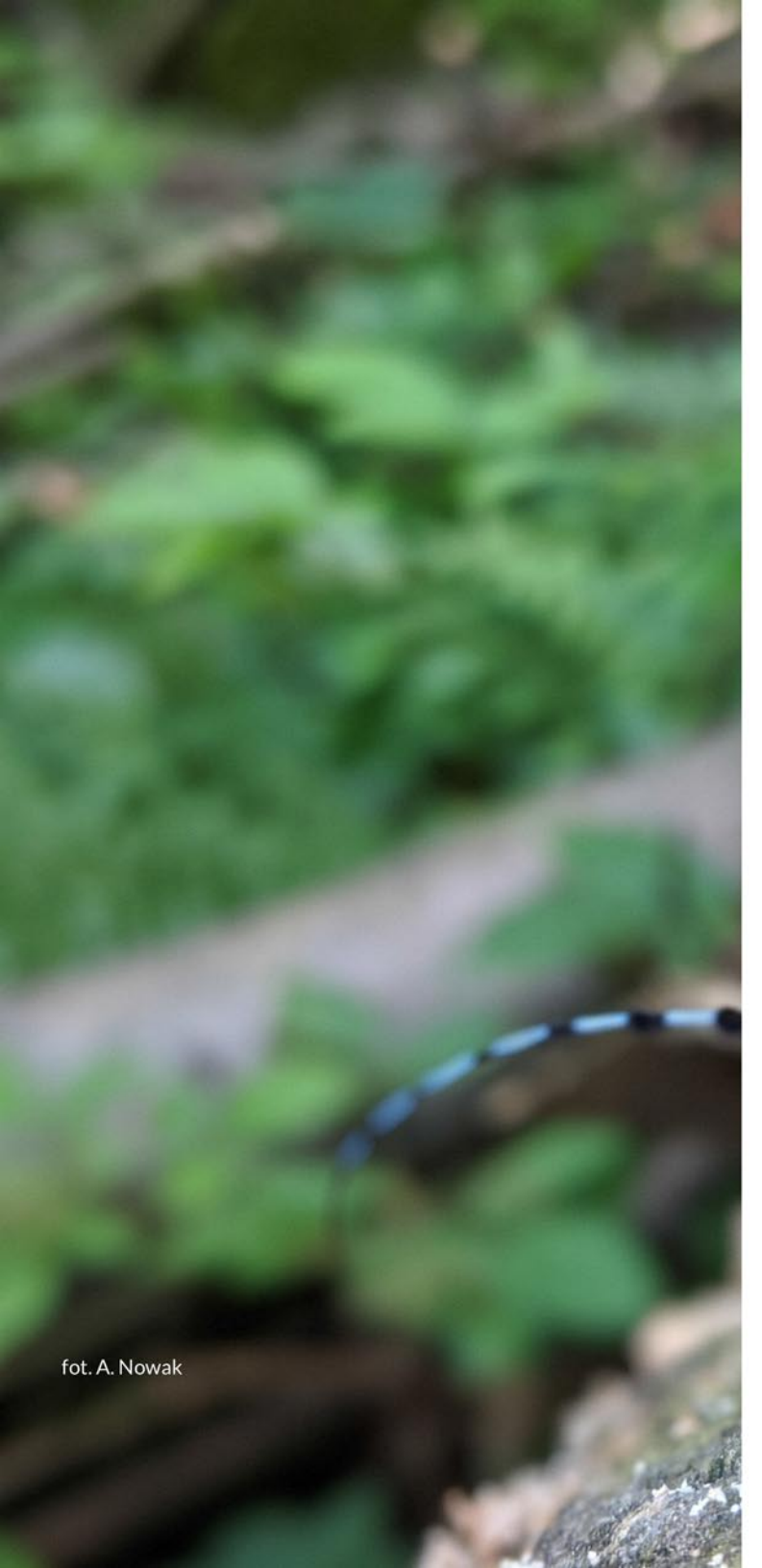
 ATURA 2000
RSKA PLH180001

 PRZYRODY
NUTY

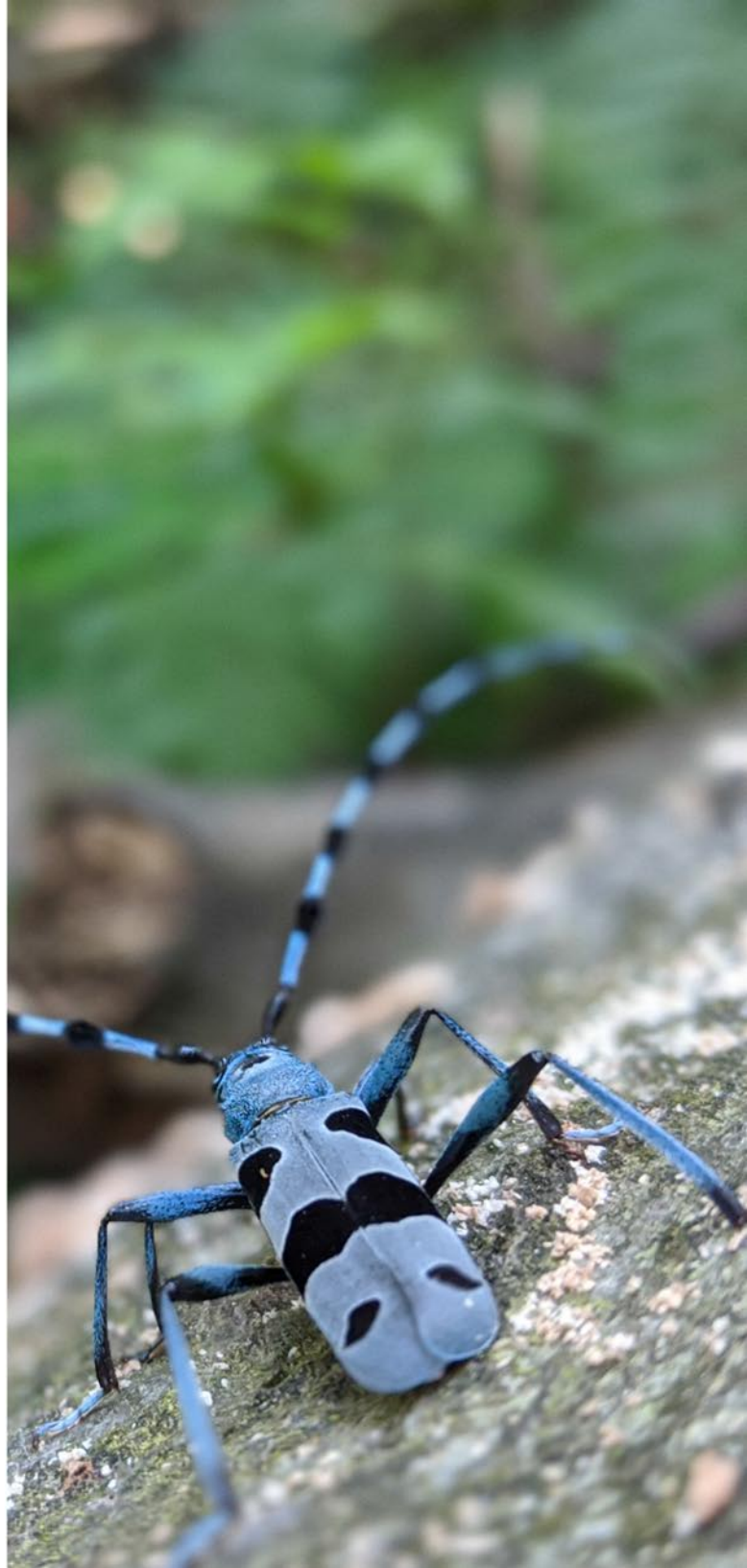

fol. A. Nowak

fot. A. Nowak

Z archiwum Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

Z archiwum Muzeum Budownictwa Ludowego w Sanoku

fot. A. Nowak

Magurski Park Narodowy

Parki narodowe to miejsca, które ochroną obejmują najważniejsze przyrodniczo miejsca w naszym kraju. W Polsce obecnie funkcjonują 23 parki narodowe, które łącznie swoją powierzchnią obejmują zaledwie 1% jej obszaru. Jednym z nich jest Magurski Park Narodowy, przez który przebiega fragment ścieżki „Buczynowa”.

Możesz mieć swój udział w zachowaniu tego dziedzictwa przyrodniczego, poprzez właściwe zachowanie na jego terenie.

Od 01.V do 31.X obowiązują bilety wstępu na teren Magurskiego Parku Narodowego. Dzięki nim wspierasz ochronę tutejszej przyrody.

LEGENDA

A GDZIE BRZUCH PEŁNY
TAM I SNY SŁODKIE

- 1 BUCZYŃNIA DOLINA WITALNA WIOSKA
- 2 OŚRODEK WZĄSOWO-LECZNICZY W WAPIENNEM
- 3 STANICJA PODKÓWA
- 4 DOM NAD STRUMYKIEM
- 5 CHATA KASI
- 6 CHYŻA HANI
- 7 DOM POD ŚWIERKAMI
- 8 DOMEK W BESKIDACH
- 9 DOSBAJKA
- 10 GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE ROKOSZ
- 11 GOSPÓDA MAGURSKA
- 12 GOŚCINIEC BANICA NAD SEKÓWĄ
- 13 NOCLEGI U DOBRZYCH ZNAJOMYCH
- 14 OŚRODEK SZKOŁENIOWO WYPOCZYNKOWY RADCZYNA
- 15 OWCZARZÓWKA GOSPODARSTWO AGROTURYSTYCZNE
- 16 PRZYSTANEK MAGURA
- 17 SCHRONISKO PITK NA MAGURZE MALASTÓWSKIEJ
- 18 SIEDLIŚKO RADCZYNA
- 19 ZIELONE WZGÓRZE

W SPADKU PO PRZODKACH
CZYLI GARSĆ PRZESZŁOŚCI

- 1 KOŚCIÓŁ PW. ŚW. SŁ. APOSTOŁÓW FILIPA I JAKUBA W SEKÓWEJ ☺
- 2 CERKIEW PW. OPIEKI BOGURODZICY NMP W OWCZARACH ☺
- 3 CERKIEW GRECKOKATOLICKA PW. ŚW. DYMITRA W BODAKACH
- 4 CERKIEW GRECKOKATOLICKA PW. ŚW. ŚW. KOSMY I DAMIANA W BARTNEM
- 5 CERKIEW PW. OPIEKI PRZENAJŚWIETSZEJ BOGURODZICY W WÓLOWCU
- 6 CERKIEW PRAWOSŁAWNA PW. ŚW. DYMITRA Z TESALONIK W BODAKACH
- 7 CERKIEW PRAWOSŁAWNA PW. ŚW. ŚW. KOSMY I DAMIANA W BARTNEM
- 8 CERKIEW PW. NIEPOKALANEGO POJCZĘCIA NMP W KRZYWEJ
- 9 CERKIEW PW. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOLA W ROPICY GÓRNEJ
- 10 CERKIEW PW. ŚW. ŚW. KOSMY I DAMIANA W MĘCINIE WIELKIEJ
- 11 CMENTARZ WOJENNY NR 60 NA PRZEŁĘCZY MALASTÓWSKIEJ
- 12 CMENTARZ WOJENNY NR 80 W SEKÓWEJ
- 13 DZWONNICIA PRZY CERKWI PW. ŚW. PARASKEWY W PĘTNIEJ
- 14 MAUZOLEUM DŁUGOSZÓW W SEKÓWEJ

W ZDROWYM CIELE
ZDROWY DUCH

- 1 BUCZYŃNIA DOLINA WITALNA WIOSKA
- 2 OŚRODEK WZĄSOWO-LECZNICZY W WAPIENNEM
- 3 STANICJA PODKÓWA
- 4 DOM NAD STRUMYKIEM
- 5 KOMPLEKS SPORTOWO-REKREACYJNY PARKING DLA KAMPERÓW
- 6 PARK LINOWY SIARÝ
- 7 PRACOWNIA CERAMICZNA
- 8 PUNKT INFORMACJI TURYSTYCZNEJ
- 9 STACJA NARCIARSKA MAGURA
- 10 CENTRUM REKREACJI W KRZYWEJ
- 11 ŚNIEŻNE TRASY PRZEZ LASY UZDROWISKO WAPIENNE DOM ZDROJÓWY
- 12 WIEŻA WIDOKOWA NA FERDLU
- 13 POLANA MAGURSKA W MALASTÓWIE
- 14 WYCIĄG NARCIARSKI SEKÓWA SKI

CMENTARZE WOJENNE

NIEZWYKŁE I TĄ
ZAKĄTKI ZIEMI S

- 1 BACÓWKA W CZARNEJ
- 2 CHATKA W NIEZNAJÓW
- 3 DRZWI "DO ZAGINIÓNI
- 4 KOPANKI PUSTY LAS
- 5 MAGURSKI PARK NAR
- 6 PALAC DŁUGOSZÓW
- 7 POLE BIWAKOWE POD
- 8 REZERWAT SKALNY KE
- 9 SCHRONISKO "BACÓWI
- 10 SIEDLIŚKO BOBRÓW
- 11 STUDENCKA BAZA NAJ
- 12 WEZEL SZLAKÓW NA P
- 13 WEZEL SZLAKÓW W B
- 14 WEZEL SZLAKÓW W R
- 15 WODOSPADY W DOLIN

magurkakra

MAGURSKA KRAINA
ORLIKA

- JEMNICZE**
[EKOWSKIEJ]
- 4
- FEJ
- GO ŚWIATA*
- ODOWY
- MAGURA
- IRNUTY
- CA* PTTK
- MIOTOWA
- MAGURZE
- IRTNEM
- YDOCYNIE
- IE WOŁOŚCA

ina.pl

Magurski
Park Narodowy

Przewodnik po ścieżce przyrodniczej Buczynowa

W serii ukazały się:

- Przewodnik po ścieżce przyrodniczej Kiczera im. Prof. Jana Rafińskiego
- Przewodnik po ścieżce przyrodniczej Hałbów – Kamień
- Przewodnik po ścieżce przyrodniczej Folusz
- Przewodnik po ścieżce przyrodniczo – historycznej Olchowiec
- Przewodnik po ścieżce przyrodniczo – kulturowej Świerzowa Ruska

Zadanie współfinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

wfosigw
wojewódzki fundusz
ochrony środowiska
i gospodarki wodnej
w krakowie

Nadleśnictwo Gorlice